

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення міської ради
22.12.2021 № 23

ПРОГРАМА охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя на 2018-2022 роки

1. Загальні положення

Програма охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя на 2018-2022 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про культуру», «Про музеї та музейну справу», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони історико-культурного надбання.

Як місто з унікальним традиційним характером середовища м. Запоріжжя занесено до Списку історичних населених місць, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України».

Вказаною постановою Кабінету Міністрів України затверджено офіційну дату заснування м. Запоріжжя – 1770 р. У 2020 р. місту виповнилося 250 років. Ювілей міста став важливою культурною віхою у житті територіальної громади та дав можливість позиціонувати історико-культурне надбання м. Запоріжжя у єдиному загальнонаціональному культурному просторі. Проведена до ювілею міста міжнародна науково-практична конференція «Ab Urbe Condita: Урбаністичний простір Південної України в останній третині XVIII – першій половині XX ст.» засвідчила важливість м. Запоріжжя як одного з провідних історичних центрів модернізації України.

2. Мета Програми

Метою Програми є збереження та популяризація історико-культурного надбання міста, розкриття за допомогою музейних та інших інструментів потенціалу міста як історико-культурного центру, забезпечення науково обґрунтованого підходу при реалізації повноважень виконавчих органів міської ради у сфері збереження історико-культурного надбання.

3. Склад проблеми, шляхи і способи її розв'язання

Тривалий час у м. Запоріжжя був відсутній муніципальний музей або будь-який музей, присвячений історії міста. Як наслідок до своєї 250-ї

річниці місто підійшло із невиразним історико-культурним статусом. Продовж 2019 – 2020 рр. департаментом культури і туризму міської ради було вжито заходи із організації першого муніципального музейного закладу – Музею архітектури Запоріжжя, що став базовим центром для подальшого розвитку музейної мережі міста.

Ця та інші ініціативи міської влади (археологічні дослідження; створення муралів, присвячених видатним землякам; видання історичної літератури тощо) поволі надають м. Запоріжжю конкурентні переваги на історико-культурному фронті боротьби за соціальний капітал, адже історичний образ міста є вагомим фактором формування сучасного способу життя. Молодь та «креативний клас» дістають більше аргументів на користь подальшого життя і праці у насиченому позитивними смислами міському середовищі.

Музейні інструменти створюють передумови для інтеграції у міське середовище привабливих історико-культурних сюжетів («столиця земських ініціатив», «місто-підкорювач стихії Дніпра», «одна з батьківщин сучасного містобудування», «місто багатьох народів», «місто-культуртрегер», «центр сучасного мистецтва»), забезпечення їх цілеспрямованої популяризації серед мешканців та туристів.

Для подальшого історико-культурного розвитку м. Запоріжжя необхідно зосередити зусилля на таких заходах:

- створення інфраструктури невеликих тематичних (крафтових) музеїв;
- підтримка науково-дослідницької діяльності, спрямованої на вивчення та популяризацію історії м. Запоріжжя;
- дослідження та музеєфікація пам'яток, пов'язаних із заснуванням міста;
- розвиток тематичних електронних ресурсів, передовсім, порталу «Запорізька Спадщина»;
- популяризація історико-культурного надбання міста, розкриття усього спектру інформаційних властивостей документальних пам'яток з архівних та музейних зібрань;
- актуалізація м. Запоріжжя як сучасного мистецького центру, відкриття у перспективі музею сучасного мистецтва з функцією кластера для розвитку мистецьких креативних індустрій;
- створення організаційних передумов для розвитку у місті музейної справи (утворення за рахунок існуючих штатних одиниць спеціалізованого комунального закладу та громадського консультативно-дорадчого органу з питань музейної діяльності).

4. Завдання і заходи

Основними завданнями Програми є:

- формування на загальнонаціональному та місцевому рівні позитивного образу м. Запоріжжя як історико-культурного центру з визначними міськими традиціями;

- ефективно використання історико-культурного надбання м. Запоріжжя як потужного інформаційного ресурсу територіальної громади;
- об'єднання та координація зусиль місцевої влади, професійних дослідників та громадськості у справі примноження та збереження історико-культурного надбання міста.

5. Обсяги та джерела фінансування

Фінансове забезпечення заходів Програми здійснюється за рахунок коштів міського бюджету.

6. Очікувані результати, ефективність програми

Виконання Програми дасть можливість:

- закріпити за містом статус визначного історико-культурного центру зі своїми сталими традиціями;
- гарантувати права містян на безперешкодний доступ до історико-культурного надбання;
- виявити та музеєфікувати нові об'єкти історико-культурного надбання м. Запоріжжя;
- розвинути туристичну інфраструктуру міста та інтегрувати нові музейні експозиції в єдину систему туристичних маршрутів;
- встановити контроль за збереженням об'єктів історико-культурного надбання у рамках єдиної організаційної структури (комунального закладу);
- на постійній системній основі популяризувати історичну спадщину міста як важливу складову національної історії.

7. Координація та контроль за ходом виконання програми

Департамент культури і туризму Запорізької міської ради забезпечує виконання запланованих Програмою завдань і заходів, координацію відповідної діяльності зацікавлених виконавчих органів міської ради, проводить аналіз і комплексну оцінку результатів виконання Програми, цільового використання коштів і готує проміжні та щорічні звіти про хід виконання Програми.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 1
до Програми
"Програми охорони пам'яток
історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"

**Завдання і заходи
з виконання міської "Програма охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"**

Найменування завдання	Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів, виконавці	Джерела фінансування (бюджет міста, державний, обласний, бюджетні, інші)	Прогнозні обсяги, тис.грн. за роками					
				Всього	2018	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Завдання 1. Забезпечення функціонування передбачених чинним законодавством правових та організаційних механізмів охорони культурної спадщини	1.1. Розроблення для пам'яток історії та культури науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання зон охорони, вжиття пам'яток охоронних заходів	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	141,334	141,334	-	-	-	-

м. Запоріжжя	<p>1.2. Направлення науково-проектної документації на пам'ятки історії та культури в органи охорони культурної спадщини для встановлення режиму використання пам'яток, їхніх територій, зон охорони</p> <p>1.3. Занесення обмежень, визначених науково-проектною документацією на пам'ятки історії та культури, до містобудівної документації (містобудівного кадастру)</p>	<p>Департамент культури і туризму Запорізької міської ради</p> <p>Департамент культури і туризму Запорізької міської ради</p> <p>Департамент архітектури та містобудування Запорізької міської ради</p>	не потребує фінансування	-	-	-	-
Разом за завданням 1			141,334	141,334	141,334	141,334	141,334
Завдання 2. Проведення спеціалізованими	2.1. Інвентаризація, моніторинг та картографування	Департамент культури і туризму	бюджет міста	8,961	8,081	-	-

<p>організаціями натурного обстеження території м. Запоріжжя з метою виявлення об'єктів культурної спадщини, що не перебувають на державному обліку, та моніторинг пам'яток</p>	<p>пам'яток, вжиття пам'яток охоронних заходів 2.2. Виготовлення облікової документації (паспортизація пам'яток), вжиття пам'яток охоронних заходів 2.3. Направлення облікової документації на розгляд органів охорони культурної спадщини для занесення виявлених пам'яток до Державного реєстру нерухомих пам'яток України 2.4. Інформування користувачів пам'яток (земельних ділянок, на яких розташовані пам'ятки) про новий пам'яток охоронний статус пам'яток та відповідальність за їх пошкодження</p>	<p>Запорізької міської ради Департамент культури і туризму Запорізької міської ради Департамент культури і туризму Запорізької міської ради Департамент культури і туризму Запорізької міської ради</p>	<p>20,088</p>	<p>7,387</p>	<p>12,701</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
		<p>не потребує фінансуван ня</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
		<p>не потребує фінансуван ня</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

Разом за завданням 2			37,13	15,468	21,662			
Завдання 3. Упорядкування обліку пам'яток історії та культури м. Запоріжжя, організація відкритого доступу до списків (переліків) пам'яток та інформації про обмеження господарської діяльності у встановлених зонах охорони	3.1. Проведення комплексної звірки затверджених за радянським законодавством списків (переліків) пам'яток історії та культури	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	-	-	-	-	-	-
	3.2. Розміщення списків (переліків) пам'яток на офіційних електронних ресурсах міської ради	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради Управління внутрішньої політики, преси та інформації Запорізької міської ради	-	-	-	-	-	-
	3.3. Інформування користувачів пам'яток про обмеження господарської діяльності у встановлених зонах охорони	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	-	-	-	-	-	-

	3.4 Формування зведеної бази історико-архівної інформації (послуги архівних установ)	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	24,081	-	24,081	-	-
Разом за завданням 3				24,081	-	24,081	-	-
Завдання 4. Розробка науково-проектної документації для включення об'єкту культурної спадщини Шосте селище до Попереднього списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	4.1. Попередні науково-дослідницькі роботи на пам'ятці, вжиття пам'яткоохоронних заходів	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	45,859	-	45,859	-	-
	4.2. Розробка облікової документації для пам'ятки, вжиття пам'яткоохоронних заходів	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	399,340	-	399,340	-	-
	4.3. Визначення меж і режимів використання зон охорони пам'ятки, вжиття пам'яткоохоронних заходів	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	-	-	-	-	-
	4.4. Підготовка анкети для включення пам'ятки до Попереднього списку об'єктів Всесвітньої	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	-	-	-	-	-

	спадщини ЮНЕСКО, вжиття пам'яткоохоронних заходів							
Разом за завданням 4			445,199	-	445,199	-	-	-
Завдання 5. Визначення меж території пам'ятки історії «Місце Олександрівської фортеці, вжиття пам'яткоохоронних заходів	5.1. Проведення рятівних розкопок, вжиття пам'яткоохоронних заходів	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	90,398	-	32,210	58,188		
	5.2. Аналіз історичної картографії та нанесення меж території пам'ятки на сучасну топографічну основу (виготовлення інформаційного стенду), вжиття пам'яткоохоронних заходів	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	7,600	-	7,600	-	-	-
	5.3 Виготовлення науково-проектної документації щодо музеєфікації залишків Олександрівської фортеці	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	500,192	-	-	500,192	2	
	5.4 Проведення робіт із музеєфікації залишків	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	3000,00	-	-	-	3000,00	0

	П. Новицького на безоплатній основі серед наукових, освітніх та культурних закладів	туризму Запорізької міської ради	ня						
	9.3. Виготовлення муралу, присвяченого Я. П. Новицькому		бюджет міста	100,00	-	-	100,00	-	-
	9.4. Виготовлення скульптур на козацьку тематику		бюджет міста	400,00				400,00	
Разом за завданням 9				903, 779	-	-	246,72 6	657, 053	-
Завдання 10. Розвиток музейних інструментів для популяризації історико-культурної спадщини м. Запоріжжя	10.1. Розробка ескізів, виготовлення модулів, закупівля техніки та оформлення відділів музейної експозиції	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	299,593	-	-	299,59 3	-	-
	10.2. Драфт-проекти, обробка інформації, виготовлення музейних модулів та інше	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	956,000				956,00	0,000
	10.3. Закупівля обладнання, експонатів та оформлення	Департамент культури і туризму	бюджет міста	899,00				899,00	0,000

	та включення їх до відділів музейної експозиції	туризму Запорізької міської ради	ня						
Разом за завданням 11									
Завдання 12. Археологічні дослідження пам'яток, синхронних часу виникнення Олександрівської фортеці, та давніх поселень	12.1. Археологічні дослідження	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	бюджет міста	308,185	-	-	53,489	124,696	130,00
				38,940	-	-	38,940	-	-
Разом за завданням 12									
	12.2. Презентація результатів досліджень	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-
				308,185	-	-	53,489	124,696	130,00
Усього:				10666,339	156,802	538,309	1624,479	7646,749	700,000
УСЬОГО ПО ПРОГРАМІ:				10666,339	156,802	538,309	1624,479	7646,749	700,000

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ

Додаток 2
до Програми
"Програми охорони пам'яток
історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"

**Орієнтовні обсяги та джерела фінансування
з виконання міської програми "Програма охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"**

	Обсяг фінансування, всього (тис. грн.)	За роками виконання				
		2018	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5		
Бюджет міста	10666,339	156,802	538,309	1624,479	7646,749	700,000
Державний бюджет	-	-	-		-	-
Обласний бюджет	-	-	-		-	-
Інші джерела*	-	-	-		-	-
Усього	10666,339	156,802	538,309	1624,479	7646,749	700,000

* Інші джерела - власні кошти закладів, не заборонені чинним законодавством.

Секретар міської ради

Анатолій КУРТСВ

Додаток 3
до Програми
"Програми охорони пам'яток
історії та культури у м. Запоріжжя

Очікувані результати
з виконання міської програми "Програма охорони пам'яток історії та культури у м. Запоріжжя
на 2018-2022 роки"

Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Головний розпорядник бюджетних коштів	усьог	Значення показників у тому числі за роками			
					2018	2019	2020	2021
Завдання 1. Забезпечення функціонування передбачених чинним законодавством правових та організаційних механізмів охорони культурної спадщини м. Запоріжжя	Кількість пам'яток, на які виготовлятиметься науково-проектна документація з визначення меж та режимів використання зон охорони	од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	4	-	-	-	-
	Кількість комплектів науково-проектної документації на пам'ятки, що направлятиметься в органи охорони культурної спадщини для встановлення режиму використання пам'яток, їхніх територій, зон охорони	од.			4	-	-	-

	Кількість пам'яток історії та культури, обмеження щодо яких буде занесено до містобудівної документації (містобудівного кадастру) на підставі розробленої науково-проектної документації	од.		4	4	-	-	-	-
Завдання 2. Проведення спеціалізованими організаціями натурного обстеження території м.Запоріжжя з метою виявлення об'єктів культурної спадщини, що не перебувають на державному обліку	Кількість пам'яток, які підлягають інвентаризації та картографуванню	од.	Департамент культури і туризму	50	20	30	-	-	-
	Кількість комплексів облікової документації, яку необхідно виготовити для визначення (уточнення) охоронного статусу пам'ятки	од.	Запорізької міської ради	41	24	17	-	-	-
Завдання 3. Упорядкування обліку пам'яток	Кількість пам'яток, щодо яких необхідно провести комплексну звірку	од.	Департамент культури і туризму	214	194	20	-	-	-

історії та культури м. Запоріжжя, організація відкритого доступу до списків (переліків) пам'яток та інформації про обмеження господарської діяльності у встановлених зонах охорони	Кількість фактографічних довідок	од.		200	-	-	-
Завдання 4. Розробка науково-проектної документації для включення об'єкту культурної спадщини Шосте селище до Попереднього списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	Виготовлення історико-архітектурної довідки Виготовлення облікової документації Виготовлення проекту зон охорони комплексної пам'ятки Виготовлення анкети для включення пам'ятки до Попереднього списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	од. од. од. од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	1 40 -	-	-	-
Завдання 5. Визначення меж	Обсяг рятівних розкопок в археологічних квадратах	од.	Департамент культури і	5	-	8	-

території пам'ятки історії «Місце Олександрівської фортеці	Виготовлення інформаційного стенду Комплект науково-проектної документації щодо музеєфікації	од.	туризму Запорізької міської ради	1	-	1	-	-	-
Завдання 6. Формування концепції музею історії архітектури м. Запоріжжя	Музеєфікація залишків фортеці	од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	1	-	-	-	1	-
Завдання 7. Проведення міжнародних науково-практичних конференцій до 250-річчя м. Запоріжжя та 100-річчя перейменування	Концепція музейної експозиції	од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	1	-	1	-	-	-
Олександрівську на Запоріжжя, кураторські та просвітницькі заходи	Міжнародна науково-практична конференція Договір з трансферу та прийому запрошених гостей конференції Кураторські та просвітницькі заходи	од.	Департамент культури і туризму Запорізької міської ради	1	-	-	1	1	-
		од.		12				12	-

Завдання 8. Створення та наповнення електронного ресурсу "Запорізька спадщина"	Тематичних розділів електронного ресурсу "Запорізька спадщина"	од.	Департамент культури і туризму	11	-	-	3	4	4
	Тематичні напрями архівної документації, що розміщуватиметься на ресурсі "Запорізька спадщина"	од.	Запорізької міської ради	11	-	-	3	4	4
Завдання 9. Завершення видання творів Я. П. Новицького, увічнення запорозької спадщини в історії міста	Кількість примірників видання	од.	Департамент культури і туризму	600	-	-	300	300	-
	Презентація творів Я. П. Новицького	од.	Запорізької міської ради	4	-	-	2	2	-
	Виготовлення муралу, присвяченого Я.П. Новицькому	од.	Запорізької міської ради	1	-	-	1	-	-
	Виготовлення скульптур	од.	Запорізької міської ради	2	-	-	-	2	-
Завдання 10. Розвиток музейних інструментів для популяризації історико-культурної спадщини м. Запоріжжя	Кількість нових тематичних експозицій	од.	Департамент культури і туризму	5	-	-	4	-	1
	Кількість музейних модулів	од.	Запорізької міської ради	12	-	-	-	8	4
	Кількість музейних відділів	од.	Запорізької міської ради	3	-	-	-	2	1
	Змонтованих плоско-об'ємних музейних планшетів	од.	Запорізької міської ради	3	-	-	-	3	-

	Кількість техніки	од.					10	10	
Завдання 11. Історико-топографічні дослідження та локалізація історичних селищ м. Запоріжжя	Кількість натурних та історико-документальних досліджень	од.	Департамент культури і туризму	2	-	1	1	10	
Завдання 12. Археологічне дослідження пам'яток, синхронних часу виникнення Олександрівської фортеці	Кількість заходів з інформування мешканців міста	од.	Запорізької міської ради	4	-	2	2	2	
Завдання 12. Археологічне дослідження пам'яток, синхронних часу виникнення Олександрівської фортеці	Археологічні дослідження	од.	Департамент культури і туризму	5	-	1	2	2	2
Завдання 12. Археологічне дослідження пам'яток, синхронних часу виникнення Олександрівської фортеці	Кількість заходів з інформування мешканців міста	од.	Запорізької міської ради	7	-	2	5	5	-

Секретар міської ради

Анатолій КУРТЄВ